

Jeśli dziecko ma jakiegokolwiek problemy ze wzrokiem
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2
proponuje różnorodne formy wsparcia wynikającego z diagnozy
przeprowadzonej przez naszych specjalistów

Problemy wzrokowe – podstawowa klasyfikacja

Zmysł wzroku odgrywa w życiu człowieka najważniejszą rolę w aspekcie rozwojowym, funkcjonalnym i społecznym. Oko umożliwia odbiór największego spektrum bodźców z otaczającego świata.

Narząd wzroku w chwili urodzenia nie jest w pełni rozwinięty. W pierwszych tygodniach życia oczy dziecka są mało ruchliwe, przeważnie zamknięte. Początkowo oko odbiera jedynie proste wrażenia wzrokowe. Dopiero w 2 roku życia dziecko uczy się spostrzegać kształty przedmiotów, zaczyna rozpoznawać szczegóły. W tym okresie rozpoczyna się intensywne ćwiczenie oczu: akomodacja, konwergencja, ostrość widzenia, stereoskopia, widzenie barw.

Z uwagi na rolę jaką pełni wzrok w życiu człowieka oczy wymagają szczególnej troski. Osłabienie wzroku powoduje różnorodne niekorzystne konsekwencje. Ważne jest zatem wczesne rozpoznanie zaburzeń i chorób oczu, odpowiednia profilaktyka i w wymagających tego sytuacjach specjalistyczne leczenie.

Problemy wzrokowe obejmują:

- **wady wrodzone narządu wzroku:**

- małocze – zmniejszenie jednej lub obu gałek ocznych,
- brak gałki ocznej,
- opadnięcie powieki,
- szczelinę powieki,
- dwurzędność rzęs,
- brak tęczówki,
- szczelinę tęczówki,
- nieprawidłowe położenie źrenicy,

- wrodzona niedrożność przewodu nosowo-łzowego – brak samoistnego udrożnienia dróg łzowych,
- zaćma wrodzona – zmętnienie soczewki,
- jaskra wrodzona – uszkodzenie nerwu wzrokowego na skutek zbyt wysokiego ciśnienia gałkowego,
- zwłóknienie pozasoczewkowe – przerostowe zmiany naczyniowe i włókniste w siatkówce;
- **retinopatia wcześniaków** – zaburzenia w dojrzewaniu siatkówki;
- **wady refrakcji:**
 - krótkowzroczność - ogniskowanie obrazu przed siatkówką,
 - nadwzroczność - ogniskowanie obrazu za siatkówką,
 - astygmatyzm - niezborność;
- **zez** - nieprawidłowe ustawienie gałek ocznych, kliniczne postaci zez: zez ukryty, zez jawny towarzyszący, zez porażenny;
- **oczopląs** – niemożność utrzymania gałek ocznych nieruchomo, rodzaje oczopląsu: wahadłowy, skaczący;
- **zapalenie spojówki** – rodzaje: infekcyjne spowodowane bakteriami, wirusami rzadziej przez chlamydie oraz grzyby, nieinfekcyjne wywołane przez alergię, czynniki chemiczne, termiczne oraz schorzenia autoimmunologiczne (np. Zespół Stevensa-Johnsona, pemfigoid bliznowaciejący);
- **zapalenie błony naczyniowej;**
- **zaćma** – całkowite lub częściowe zmętnienie soczewki;
- **jaskra** - uszkodzenie nerwu wzrokowego na skutek zbyt wysokiego ciśnienia gałkowego wywołanego zaburzeniami w równowadze wytwarzania cieczy wodnistej oraz jej odpływu z gałki ocznej;
- **odwarstwienie siatkówki** – oddzielenie neurosensorycznej warstwy siatkówki od nabłonka barwnikowego, odwarstwienie może obejmować całą siatkówkę lub jej część, rodzaje odwarstwień siatkówki: przedarciowe (spowodowane pojawieniem się otworu zwykle na obwodzie siatkówki), trakcyjne (spowodowane pociąganiem siatkówki przez włókniste błony przedsiatkówek), wysiękowe (spowodowane przesiąkaniem pod siatkówkę z nieprawidłowych lub zapalnie zmienionych naczyń siatkówki);

- **guzy narządu wzroku:**

- siatkówczak – złośliwy nowotwór gałki ocznej,
- czerniak - nowotwór wychodzący z błony naczyniowej,
- naczyniak oczodołu,
- mięsak mieloblastyczny – nowotwór złośliwy oczodołu;

- **urazy oka** – spowodowane uderzeniem, zranieniem, oparzeniem, uraz oka może być powierzchniowy (uszkodzenie powiek, spojówki, rogówki) lub głęboki, drażniący (przebicie rogówki i twardówki), rodzajem urazu oka jest też ciało obce w rogówce.

Obserwacja dziecka, pod kątem rozwoju funkcji wzrokowych, od chwili urodzenia poprzez wszystkie okresy rozwojowe umożliwi odpowiednio wczesne wykrycie występujących wad i chorób oczu. Dzięki wczesnemu wychwyceniu zaburzeń możliwe jest zastosowanie odpowiednich form pomocy, wsparcia, leczenia i rehabilitacji jakie umożliwia współczesna medycyna i nauki pokrewne.

Dzieci i młodzież z problemami wzrokowymi oraz ich rodzice mogą uzyskać specjalistyczną pomoc w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej nr 2 w Łomży

- ✓ **indywidualne konsultacje z tyflopedagogiem,**
- ✓ **indywidualną diagnozę psychologiczno – pedagogiczną uwzględniającą problemy wzrokowe oraz analizę ich konsekwencji w odniesieniu do funkcjonowania dziecka przede wszystkim w aspekcie edukacyjnym,**
- ✓ **dostosowanie form, metod i warunków edukacji do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia z wadą wzroku – opinia lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,**
- ✓ **zapewnienie dziecku z problemami wzrokowymi dodatkowego wsparcia – opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju.**

Bibliografia:

„Pediatria” red. Anna Dobrzańska, Józef Ryżko Edra Wrocław 2014

„Choroby wieku rozwojowego” red. Andrzej Papierkowski PZWL Warszawa 1991

Opracowała : Małgorzata Kaseja